

شکل گیری نهضت شعوبیه و تأثیرات سیاسی و فرهنگی آن بر حکومت ایران تا قرن سوم هجری

دکتر امیر تیمور رفیعی (نویسنده مسئول)

استاد یار گروه تاریخ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد محلات، محلات، ایران

amirteymour_rafiei@yahoo.com

لیلا نریمان فرد

دانشجوی دکتری تاریخ اسلام، دانشگاه آزاد اسلامی واحد محلات، محلات، ایران

Leilanaremanfard2014@gmail.com

چکیده

بعد از ورود اعراب به ایران، ایرانیان اسلام را پذیرفتند و بر این باور بودند که بعد از قبول دین اسلام با اعراب برابر خواهند بود و شعار اسلام را که گرامی ترین افراد نزد خداوند اهل تقوا خواهند بود را با جان و دل پذیرا شدند. اما پس از ورود اعراب به ایران، اسراف و تجمل آنان از سویی، تبعیض و بی عدالتی از سویی دیگر، همچنین فشار مالیاتی بر مردم و از جمله غیرمسلمانان جلوه گر شد. در این مقاله سعی بر آن بوده تا به کمک منابع موجود و مستند، یکی از مهمترین نهضت های علمی- فکری و ملی ایرانیان علیه تبعیض از سوی اقوام مهاجم عرب در قرون نخستین اسلامی، بررسی شود. در ادامه تأثیر نهضت در اتحاد سایر گروه های ایرانی و میزان تلاش و کوشش آنها در بیرون آمدن از حاکمیت اعراب می پردازد. این تلاشها در جهت نهضت شعوبیه این سؤال را به ذهن می آورد که عوامل شکل گیری نهضت شعوبیه چه بود؟ شعوبیه چه عقاید و آرای داشتند؟ و چه تأثیرات فکری- فرهنگی در جامعه بعد از خود گذاشت؟ به منظور پاسخ به سؤالات با طرح فرضیات در خور با روش پژوهش کتابخانه ای بررسی و مراحل کار به صورت طرح مقدماتی اولیه، شناسایی و گردآوری منابع و فیش برداری به آزمودن فرضیات نائل خواهم شد.

واژگان کلیدی: موالی، نهضت تسویه، نهضت شعوبیه، خلافت امویان، تأثیرات فرهنگی